

De kijk van decanen op aardrijkskunde

Hoeveel leerlingen kiezen aardrijkskunde in hun profiel omdat zij het interessant of nuttig vinden? Bar weinig, aldus decanen in een onderzoek van het KNAG. Aardrijkskundedocenten moeten hun vak zélf meer promoten bij de leerlingen. Daar kunnen decanen niet aan beginnen.

De meeste van de tien geïnterviewde decanen vertellen dat leerlingen aardrijkskunde vooral kiezen omdat het makkelijk is. Het wordt een 'veilig vak' of een 'strategische

keuze' genoemd. Derdeklassers havo en vwo kiezen aardrijkskunde vaak om moeilijke vakken, zoals natuurkunde, talen en economie, te ontlopen. De meesten zijn wel in staat aardrijkskunde met een voldoende af te ronden. Maar voor vakken als natuurkunde, economie, talen en M&O zijn specifieke capaciteiten nodig waarover niet iedere leerling beschikt, aldus de decanen. 'Ik kom er steeds meer achter, heb dat nooit zo hardop tegen mezelf gezegd. Maar nu we erover praten: het is wel opvallend dat aardrijkskunde nooit 100% gekozen wordt uit interesse voor het vak; het is veel eerder: liever aardrijkskunde dan wat er tegenover staat.'

Andere redenen zijn de interesse van de leerling, een actieve vaksectie, een leuke docent en de algemeen vormende kant ervan.

Imago

De ondergeschikte positie van aardrijkskunde in de profielkeuze en voorlichtingsgesprekken is deels te verklaren door het imago. Aardrijkskunde is geen verplicht vak voor een vervolgopleiding. Bovendien is de algemeen vormende kant vaak onduidelijk. Veel decanen zien het belang van aardrijkskunde voor de rest van het leven van leerlingen niet.

Daarnaast weten veel decanen en leerlingen niet wat aardrijkskunde precies inhoudt. Het vak omvat uiteenlopende onderwerpen; die zijn niet snel even uit te leggen.

Sinds 2007 is aardrijkskunde geen verplicht onderdeel meer van het profiel E&M. Het is nu een profielkeuzevak en vrijekeuzevak in E&M, C&M en N&G. Aardrijkskunde moet concurreren

FOTO: ROB ADRIAENS

met vakken als natuurkunde, NLT, economie, M&O en talen.

'Aardrijkskunde is een vak dat nergens verplicht is. Er is geen enkele vervolgopleiding waar je zonder aardrijkskunde niet binnenkomt. De hele wereld denkt dat je zonder wiskunde niks kunt bereiken. Al is dat niet waar, daarom wordt wiskunde wel vaak gekozen. Daarvan moet aardrijkskunde het dus niet hebben.'

Promoten

Het zou kunnen helpen decanen beter te informeren over de inhoud en het nut van aardrijkskunde. Vooral een overzicht van geografische vervolgopleidingen lijkt effectief, omdat decanen dat missen in het enorme aanbod van studies.

Decanen vinden zelf echter niet dat zij veel invloed hebben op de keuze van leerlingen. Zij stellen zich vooral informierend en faciliterend op. De meesten vinden dat aardrijkskundedocenten hun vak actiever moeten promoten in de klas. 'Voor promotie moet je bij de vakdocenten zijn. Als ik dat als decaan bij aardrijkskunde doe, zou ik het ook voor economie, natuurkunde en scheikunde moeten doen.'

Informeren

Decanen bespreken de vakinhoud en de algemeen vormende kant nauwelijks met leerlingen. Dat vinden zij een taak voor de vakdocent. Vervolgopleidingen worden wel veel besproken in decanengesprekken, maar geografische vervolgopleidingen genieten geen grote bekendheid.

Docenten kunnen daarom twee dingen doen. Ze kunnen de vakinhoud en algemeen vormende kant van aardrijkskunde in de bovenbouw bespreken met leerlingen én ze kunnen de geografische vervolgopleidingen kenbaar maken aan de decaan. Die wordt bedolven onder folders en nieuwsbrieven, en ontvangt liever informatie van collega's.

Positieve keus

Het is uiteindelijk de bedoeling dat leerlingen vanwege inhoudelijke, positieve redenen aardrijkskunde kiezen in plaats van om strategische, negatieve redenen. Zou het niet geweldig zijn als zij aardrijkskunde vaker kiezen vanuit interesse en met een bepaald doel? •

Jochem Jautze

Het onderzoek is in februari-juni 2012 uitgevoerd in het kader van een stage voor de master geocommunicatie aan de Universiteit van Utrecht. Bij het volgende nummer van *Geografie* zit een informatievel voor de vaksecties, met onder andere een overzicht van geografische vervolgopleidingen.

Quiz

Voor brugklassers is er een quiz over de *Grote Bosatlas*, 54^e editie. Zo maken ze op een speelse manier kennis met het gebruik van kaart en atlas. De quiz start in oktober 2012. Inschrijven kan nu al via www.grotebosatlas.nl.

